

Toekomstig Europees investeringsbeleid inperking van de democratie (6.4.11)

De Belgische Coalitie Waardig Werk waarschuwt voor het gevaar dat Bilaterale Investeringsakkoorden (BIT's) vormen voor waardig werk en de mogelijkheid van landen om een beleid te voeren in het algemeen belang; verwelkomt de steun van het Europese Parlement voor het opnemen van sociale en milieunormen in handels- en investeringsakkoorden en maakt zich zorgen over het standpunt en de plannen van de Europese Commissie en de Raad met betrekking tot het toekomstige Europese internationale investeringsbeleid.

Het Europees Parlement heeft vandaag een resolutie gestemd over het toekomstig Europees investeringsbeleid en de inhoud van de toekomstige Europese bilaterale investeringsakkoorden (BIT's).

De Europese lidstaten sluiten al vijftig jaar BIT's om de hun buitenlandse investeringen te beschermen. BITs geven buitenlandse investeerders de mogelijkheid om de lokale rechtspraak links te laten liggen en soevereine regeringen rechtstreeks voor internationale arbitragepanels te dagen. Achter de gesloten deuren van deze tribunalen proberen zij ruime schadevergoedingen te bekomen als ze vinden dat overheidsmaatregelen hun investeringen hebben geschaad. Door de vaagheid van de bepalingen in de BIT's houden deze arbitragepanels vaak ruime interpretaties aan die er toe leiden dat zelfs algemene sociale of milieumaatregelen veroordelingen opleveren. Dit soort geschillen kosten overheden handen vol geld aan gerechtskosten en schadevergoedingen of dwingen hen democratische genomen algemene beleidsmaatregelen te herzien.

Sinds het Verdrag van Lissabon is de bevoegdheid voor de buitenlandse directe investeringen verschoven van de lidstaten naar de Europese Unie. De Europese Commissie en de Raad hebben beiden hun standpunt over het toekomstige investeringsbeleid al ingenomen (respectievelijk op 4 juli en 25 oktober 2010). Terwijl de Commissie een zekere hervorming voorstaat, blijft de Raad ondanks de gebreken en gevaren hardnekkig vasthouden aan de BIT-traditie van de lidstaten.

In haar resolutie is het Europese Parlement vandaag een progressievere richting ingeslagen vermits het

§ benadrukt dat de mogelijkheid tot overheidsinterventie moet worden geëerbiedigd (§23);

§ de Europese Commissie vraagt om in alle toekomstige investeringsakkoorden specifieke bepalingen op te nemen die het recht erkennen om regels op te stellen ter bescherming van de nationale veiligheid, het milieu, volksgezondheid, de rechten van werknemers en consumenten, industrieel beleid en culturele diversiteit (§25);

§ de Commissie vraagt om effectieve sociale en milieumaatregelen op te nemen in de investeringshoofdstukken van handelsakkoorden (§28) en te onderzoeken hoe dit ook in alleenstaande investeringsakkoorden kan gebeuren (§29);

§ de Commissie ook vraagt om te onderzoeken hoe bepalingen kunnen opgenomen worden die landen verbieden om hun sociale en milieunormen af te zwakken om investeringen aan te trekken (§30).

De Coalitie Waardig Werk betreurt dat er het Parlement geen meerderheid gevonden is voor meer vergaande hervormingen, maar vreest ook dat de Raad en de Commissie zich weinig van de standpunten van het Parlement zullen aantrekken zolang dit er niet mee dreigt om investeringsakkoorden te verwerpen die niet aan zijn aanbevelingen voldoen.

De Raad en de Commissie bespreken ondertussen achter gesloten deuren de inhoud van de eerste Europese onderhandelingen voor investeringshoofdstukken in de vrijhandelsakkoorden met Canada, India en Singapore. De onderhandelingsrichtlijnen die zij onder elkaar afspreken blijven geheim tot de onderhandelingen zijn afgesloten. Pas dan zal het publiek mogen zien wie het best zal

beschermd zijn: de privébelangen van de investeerders, of de algemene beleidsruimte en de sociale en milieunormen.

De huidige BITs van de Europese lidstaten houden risico's in voor de soevereine democratische besluitvorming en de manier waarop het nieuwe Europese investeringsbeleid achter gesloten deuren wordt voorbereid voorspelt evenmin weinig goeds.

De Coalitie vraagt aan de Belgische regeringen om er voor te zorgen dat de Belgische BITs en de onderhandelingsrichtlijnen voor de Europese BITs niet toe laten dat buitenlandse investeerders algemene beleidsmaatregelen kunnen aanvallen. BITs moeten instrumenten zijn die bijdragen tot duurzame ontwikkeling en waardig werk, waarvan de Europese Unie een voorbeeld en een trekker moet zijn.

De Belgische Coalitie Waardig Werk bestaat uit de 3 vakbonden en de 2 koepels van de Noord-Zuidbeweging die samen met verscheidene van hun leden sinds 2008 campagne voeren voor waardig werk.
